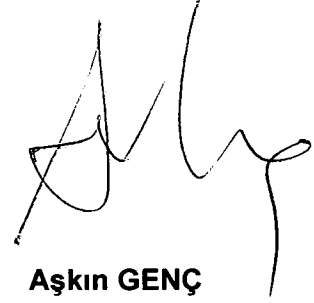

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Millî Savunma Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın BAK tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Aşkın GENÇ**Kayseri Milletvekili**

Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK) tarafından yükseköğrenim öğrencilerine sağlanan burs ve öğrenim kredisi tutarları, son yıllarda ekonomik göstergelerin gerisinde kalarak öğrencilerin alım gücünde ciddi düşüşe yol açmıştır. 2025 yılı itibarıyla lisans öğrencilerine aylık 3.000 TL burs verilmektedir. Oysa 2022 yılında burs miktarı 850 TL iken net asgari ücret 4.253 TL olarak belirlenmişti. Burs tutarı 2022'de net asgari ücretin yaklaşık %20'sine karşılık gelmekteydi. 2023 yılında burs 1.250 TL'ye çıkarılmış ancak aynı dönemde net asgari ücret 8.506 TL olmuştur (yaklaşık %15). 2024'te burs 2.000 TL iken net asgari ücret 17.002 TL idi (yaklaşık %12). 2025 başında burs %50 artışla 3.000 TL'ye yükseltilese bile net asgari ücret 22.104 TL olduğu için bursun asgari ücrete oranı ancak %14 civarında kalmıştır. İstanbul Planlama Ajansı'nın bir araştırması da lisans düzeyindeki KYK bursunun 2013 yılında asgari ücretin %32'si seviyesinden 2023 yılında %10 seviyesine kadar gerilediğini ortaya koymaktadır. Bu veriler, burs miktarlarının asgari ücret ve genel hayat pahalılığı karşısında ciddi değer kaybettiğini göstermektedir.

Diğer yandan, resmi enflasyon verileri öğrencilerin geçim koşullarının son derece zorlaştığını ortaya koymaktadır. TÜİK verilerine göre 2024 yılı yıllık enflasyonu %44,38 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2025 yılının ilk çeyreğinde de enflasyon hız kesmemiş; Şubat 2025 itibarıyla yıllık enflasyon halen %39 düzeyinde seyretmektedir. Burs artış oranları bu yüksek enflasyon oranlarının gerisinde kalmış ve bursların reel alım gücü belirgin biçimde azalmıştır. Öğrenciler, temel ihtiyaçlarını (barınma, beslenme, ulaşım vb.) karşılamakta güçlük çekmekte; KYK bursu aylık 3.000 TL ile bu ihtiyaçların ancak küçük bir kısmını karşılayabilmektedir. Uluslararası kıyaslamalar da Türkiye'deki burs tutarlarının yetersizliğine

28012

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

işaret etmektedir. Birçok ülkede yükseköğrenim öğrencilerine sağlanan aylık nakdi destekler yüzlerce avro düzeyinde olup öğrencilerin yaşam masraflarının önemli bir bölümünü karşılarken, Türkiye’de burs miktarı 3.000 TL ile son derece düşük kalmaktadır. Bu durum, öğrencilerin eğitim hayatlarında ekonomik olarak geri kalmalarına ve ders dışı zamanlarını geçim kaygısıyla geçirmelerine yol açarak fırsat eşitliğini zedelemektedir.

KYK sisteminin bir diğer dikkat çekici yönü, geri ödemeli kredilere ağırlık vermesidir. Burs desteği kısıtlı sayıda öğrenciye sağlanırken, çok daha fazla sayıda öğrenci kredi borçlusu haline gelmektedir. Nitekim 2024-2025 öğretim yılı için 635 bin öğrenciye burs verilirken 870 bin öğrenciye öğrenim kredisi verileceği açıklanmıştır. Başka bir ifadeyle, KYK desteği alan öğrencilerin yalnızca yaklaşık %42’si karşılıksız burs alabilmekte, kalan %58’i mezuniyet sonrası geri ödemek üzere kredi borcu altına girmektedir. KYK öğrenim kredisi sistemi, on binlerce genci mezun olduktan sonra yıllarca borç ödeme yüküyle karşı karşıya bırakmaktadır. Nitekim 3 Kasım 2022’de alınan kararla kredi borçlarındaki endeks ve gecikme faizlerinin kaldırılması sonucunda 30,4 milyar TL tutarında öğrenci borcu silinmiştir. Devletin bu ölçekte bir borç affına gitmek zorunda kalması, burs yerine krediye dayalı sistemin öğrencileri ne denli ağır bir borç yüküne soktuğunun itirafı niteliğindedir.

Konuya ilişkin bütçe verileri de burs/kredi sisteminin öğrenciler lehine güçlendirilmediğini ortaya koymaktadır. 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi’nde Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı KYK Genel Müdürlüğü’ne yaklaşık 51,2 milyar TL ödenek ayrılmıştır. Ancak bunun 27,8 milyar TL gibi büyük bir kısmı “borç verme” kalemine, yani geri ödemeli öğrenim kredilerine tahsis edilmiştir. Burs ödemeleri ve diğer öğrenci desteklerine ayrılan pay görece düşük kalmaktadır. KYK bütçesinin merkezi bütçe içindeki payı binde 3 düzeyindedir. Yapılan hesaplamalara göre, toplam örgün yükseköğretim öğrenci sayısı dikkate alındığında KYK bütçesinden öğrenci başına düşen yıllık harcama 5.628 TL civarındadır. Bu son derece düşük bir tutardır ve devletin öğrencilere sağladığı doğrudan mali desteğin yetersizliğini göstermektedir. KYK burslarındaki artış oranı son 20 yılda genel enflasyon artışıyla neredeyse aynı oranda gerçekleşmişken, asgari ücrete artış oranı aynı dönemde burs artışının yaklaşık 2,5 katı olmuştur. Özetle, gerek geçmiş yıllardaki eğilimler, gerek 2024 ve 2025 verileri KYK burs ve kredi politikalarının öğrencilerin güncel ekonomik koşullarına uyum sağlayamadığına işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. KYK burs ve kredi tutarlarının belirlenmesinde hangi objektif kriterler uygulanmaktadır? Öğrenci geçim koşulları, enflasyon oranı ve asgari ücret düzeyi bu belirlemede nasıl dikkate alınmaktadır? Son üç yılda burs miktarlarının artışı enflasyon ve ücret artışlarının gerisinde kalmış; bursun alım gücünde ciddi düşüş yaşanmıştır (burs tutarının net asgari ücrete oranı 2022’de ~%20 iken 2024’te ~%12’ye gerilemiştir). Bakanlığınız, mevcut 3.000 TL burs tutarının bugünün ekonomik şartlarında öğrencilerin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yeterli olduğunu düşünmekte midir? Yetersiz görülüyorsa

28012

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

bursların alım gücünü koruyacak şekilde güncellenmesine yönelik bir adım atılması planlanmakta mıdır?

2. KYK burs ve kredi desteklerinin uluslararası düzeydeki durumuna ilişkin bir karşılaştırma veya çalışma yapılmış mıdır? Türkiye’de bir üniversite öğrencisine verilen aylık burs tutarının (~3.000 TL) pek çok ülkeye kıyasla çok düşük kaldığı malumdur. Örneğin benzer ekonomik büyüklüğe sahip ülkelerde öğrenciler aylık birkaç yüz avro karşılıksız destek alabilirken Türkiye’de burslar bu düzeyin oldukça altındadır. Bakanlığınız, diğer ülkelerde uygulanan öğrenci burs/hibe programlarını inceleyerek Türkiye’deki burs miktarını ve kapsamını artırmaya yönelik bir politika geliştirmeyi düşünmekte midir? Uluslararası iyi örnekler ışığında mevcut burs sistemimizin iyileştirilmesi konusunda bir çalışma var mıdır?

3. 2025 yılı KYK bütçesinde burs ve kredi ödeneklerinin dağılımı ne şekildedir? Toplam ~51 milyar TL’lik KYK bütçesinin ne kadarı karşılıksız burs ödemelerine ne kadarı geri ödemeli öğrenim kredilerine, ne kadarı yurt hizmetleri ve diğer kalemlere ayrılmıştır? KYK bütçesi içinde geri ödemeli kredilere ayrılan payın çok yüksek olması (yaklaşık %54) Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmekte ve gerekçelendirilmektedir? Mevcut bütçe dağılımının, ekonomik zorluk içindeki öğrencileri kredi borcuna yöneltmek yerine daha fazla burs imkânı sağlamak üzere revize edilmesi düşünülmekte midir?

4. KYK bursiyer ve kredi alan öğrenci sayılarındaki dengesizlik hakkında bir düzenleme planı var mıdır? 2025 yılı için burs verilecek öğrenci sayısının 635 bin, kredi verilecek öğrenci sayısının 870 bin olarak öngörüldüğü dikkate alındığında, burs alma kriterlerini karşılayan öğrenci sayısının artırılması veya burs kontenjanlarının genişletilmesi amacıyla bir çalışma yapılmakta mıdır? Her yıl burs alamadığı için kredi borcuna mahkûm olan on binlerce öğrencinin durumu göz önünde bulundurulduğunda, burs/kredi oranının öğrenciler lehine iyileştirilmesi yönünde Bakanlığınız ne tür adımlar atacaktır?

5. KYK burs ve kredi sisteminin öğrenciler üzerindeki etkilerine dair Bakanlığınız bünyesinde yapılmış bir analiz veya rapor bulunmakta mıdır? Özellikle, burs tutarlarının yetersizliğinin öğrencilerin akademik başarıları, psikolojik durumları ve temel ihtiyaçlarını karşılama durumları üzerindeki etkileri ile mezuniyet sonrası kredi borcunun gençlerin iş ve sosyal hayatına etkileri konusunda herhangi bir etki analizi yapılmış mıdır? 3 Kasım 2022 tarihinde alınan karar neticesinde 30,4 milyar TL tutarında öğrenci kredi borcunun faiz ve endekslerinin silinmesi, KYK kredi sisteminin yarattığı borç yükünün büyüklüğünü ortaya koymuştur. Bu kapsamda, öğrenci borçluluğunu azaltmaya yönelik yapısal bir değişiklik (örneğin kredi yerine burs imkânlarının artırılması, geri ödeme şartlarının kolaylaştırılması veya gelir bazlı bir geri ödeme sistemine geçilmesi gibi) düşünülmekte midir? Bu konuya ilişkin Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma var ise sonuçları nelerdir, yok ise böyle bir çalışmanın başlatılması planlanmakta mıdır?